

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, педагогіки та філології

Силабус
навчальної дисципліни

**«ОСНОВИ ТРАВМОФОКУСОВАНОЇ
КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВОЇ ТЕРАПІЇ»**

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність — 053 Психологія

Освітньо-професійна програма — Кризова психологія

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Харків - 2024

Силабус склала:

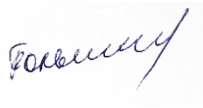
доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та філології Большакова Анастасія Миколаївна;

Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології, педагогіки та філології,
Протокол № 1 від «23» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри психології, педагогіки та філології,

д.психол.н., професор



Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

Голова ради факультету



Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	<i>Основи травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії</i>
Викладач	<i>БОЛЬШАКОВА Анастасія Миколаївна</i>
Профіль викладачів	https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/b/bolshakova_A1.pdf
Контактний телефон та емейл	+380 50 555 85 17 bolshakova777@ukr.net
Інформація про консультації	онлайн-консультації – час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача
Логіка вивчення курсу	<p>Пререквізити. Теоретичною базою вивчення дисципліни «Основи травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії» є загальні та професійні компетентності та результати навчання, набуті на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, та вивчення дисциплін «Психологія кризи», «Основи нейропсихології травми», «Психологія травматичного стресу», «Перша психологічна допомога в кризових ситуаціях в соціокультурній сфері», «Психологія культури та мистецтва», «Технології тілесно-орієнтованої терапії в роботі з кризовими станами в соціокультурній сфері», «Профілактика та корекція професійних криз у соціокультурній сфері», «Психологічна робота з наслідками кризових ситуацій та основи травматерапії», «Основи проектної діяльності психолога в соціокультурній сфері». Викладання дисципліни здійснюється у тісному зв'язку зі змістом дисциплін «Арт-терапевтичні технології в кризовій психології», «Практикум з кризового консультування в соціокультурній сфері» циклу професійної практичної підготовки.</p> <p>Постреквізити. Здобуті здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни компетенції є теоретичним та практичним підґрунтям проходження виробничої практики, виконання кваліфікаційної роботи.</p>

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «**Основи травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії**» націлена на підготовку другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія.

«**Основи травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії**» – навчальна дисципліна, присвячена розвитку компетентностей магістрів психології щодо використання психотерапевтичних методів у роботі кризового психолога с наслідками психотравми.

Завданнями дисципліни є: оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в даній сфері практичної діяльності; розкриття змісту базових теоретичних засад психологічної роботи з наслідками психотравмуючих ситуацій; надання базових теоретичних засад психологічної роботи у форматі психологічної моделі Травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії; ознайомлення з базовими прийомами та методами травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Мета вивчення дисципліни – формування системи науково обґрунтованих уявлень та практичних навичок щодо сутності, змісту та технік роботи психологічної моделі когнітивно-поведінкової психотерапії травми.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПР12. Володіти знаннями, уміннями й навичками з планування та управління заходами цивільного захисту, надання домедичної допомоги постраждалим при нещасних випадках.
ПР13. Розробляти та реалізовувати програми психологічного супроводу різних категорій населення у кризових умовах життєдіяльності.
ПР14. Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва.
ПР15. Використовувати засоби культури та мистецтва у процесі надання психологічної допомоги у кризових умовах.
ПР16. Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
СК 11. Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини, зокрема у кризових умовах.
СК 12. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей діяльності людини у кризових

умовах.

СК 13. Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення у кризових умовах життя.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	<i>Вибіркова освітня компонента</i>
Формат курсу	<i>Денна форма навчання, 3 семестр</i> <i>Заочна форма навчання – 3 семестр</i>
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 <i>Аудиторних</i> Денна форма навчання – 40 Заочна форма навчання – 14 <i>Самостійної роботи здобувача</i> Денна форма – 80 Заочна форма – 124
Технічне і програмне забезпечення	<i>Ноутбук, смартфон, інтерактивна дошка</i>
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекційні та практичні заняття Методи: Проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіофрагментів), репродуктивний; частково-пошуковий (пошук та аналіз джерел, фахової літератури з відповідної теми тощо); проєктно-орієнтований – підготовка повідомлення/доповіді (презентації) з відповідними посиланнями на використані джерела та літературу, Інтернет-ресурси. Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення питальників, есе та ін. до відповідних тем; пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни. У процесі підготовки фахівців застосовується також комбінування традиційних інформативних і нових соціально-психологічних методів – дискусійних методів, методи активного навчання (аналіз конкретних ситуацій, розв’язання проблемних задач, інтерактивні методи, технологія «мозкового штурму» тощо.
Поточний контроль	Виконання практичного завдання; усне опитування; письмове опитування; есе-рефлексія; підготовка та виступ з рефератом; підготовка та виступ з презентацією; участь у колективному проєкті; виконання індивідуального проєкту.
Підсумковий контроль	екзамен
Політика курсу	<i>Обов’язковими умовами опанування навчальної дисципліни «Основи травмофокусованої когнітивно-поведінкової терапії» є:</i> Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито

	<p>обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf).</p> <p>Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html).</p> <p>Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.</p> <p>Можливість перезарахування результатів неформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)</p>
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (перелік тем)

- Тема 1. Базові уявлення психологічної моделі травматерапії
- Тема 2. Основні концепти КПТ.
- Тема 3. Робота з когніціями у КПТ
- Тема 4. Поведінкові та експозиційні техніки КПТ
- Тема 5. Обстеження у травмо-фокусованій КПТ
- Тема 6. Психоедукація та побудова стосунків з клієнтом у ТФ КПТ.
- Тема 7. Копінг симптомів ПТСР у ТФ КПТ
- Тема 8. Вирішення проблем, накопичення ресурсів у ТФ КПТ
- Тема 9. Опрацювання травматичного досвіду у ТФ КПТ
- Тема 10. Фаза створення «нового життя» у ТФ КПТ

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова:

1. Бріер Д., Скот К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів: Свічадо, 2015. 448 с.
2. Вестбрук Дж., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів : Свічадо, 2014. 420 с.
3. Коен Дж., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Свічадо, 2016. 264 с.
4. Мюллер М. Якщо ви пережили психотравмуючу подію. Львів: Видавництво УКУ, Свічадо, 2014. 120 с.